RÓDER IMRE
Városi Könyvtár

GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT

Vecsés

2026

1. A könyvtár típusa, nagysága, feladatköre

A könyvtárak feladatait az 1997. évi CXL. törvény határozza meg, ezt egészíti ki az IFLA (Könyvtári Egyesületek és Intézmények Nemzetközi Szövetsége) irányelve. Ezen törvénynek a 49. paragrafusa sorolja fel a nyilvános könyvtár alapfunkcióit:
A gyűjtőkörre az alábbi szempontok vonatkoznak:

- gyűjteményét folyamatosan fejleszti, megőrzi és rendelkezésre bocsátja
- tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól.
- részt vesz a könyvtárközi kölcsönzésben
- gyűjtőköre kiterjed a magyar könyvkiadás minden ágára

Típusát tekintve könyvtárunk városi közkönyvtár. Mint általános gyűjtőkörű, önkormányzat által fenntartott, középfokú ellátást biztosító könyvtárnak alapfeladata Vecsés városában és annak vonzáskörzetében élő lakosság egészét szolgáló lakóhelyi könyvtári ellátás biztosítása.

Gyűjteményén keresztül lehetőséget biztosít:

- az önművelésre, önképzésre
- köz- és szakmai ügyekben való tájékozódásra
- információ szerzésre
- az alap és középfokú tanulmányok kiegészítésére, valamint a felsőfokú tanulmányokhoz szükséges válogatott szakirodalom elmélyítésére
- a szabadidő hasznos eltöltésére

Közművelődési könyvtári szolgáltatásokkal, valamint tudományos és szakkönyvtárak szolgáltatásainak közvetítésével elősegíti a lakosság általános és szakirodalmi igényének, valamint a felnőttek és gyerekek formális és informális olvasási igényeinek kielégítését.

Ennek érdekében:

- a nemzeti könyvtermésből **válogatva gyűjti** az irodalom egészét, a magyar nyelven megjelenő kézi és segédkönyveket
- kiemelten és lehetőségeihez mérten **teljes körűen** gyűjti Vecsésre vonatkozó hagyományos és nem hagyományos dokumentumokat a helyismereti gyűjtemény számára
- válogatva gyűjti az audio-vizuális dokumentumok közül azokat, melyek tartalmukkal illeszkednek a gyűjteménybe.

2. A könyvtár és társadalmi környezete

Vecsés város Budapest keleti-délkeleti kapujában, a 4. sz. főút mentén helyezkedik el. Területén halad át a 100-as sz. Budapest-Debrecen vasútvonal és a Liszt Ferenc repülőtér egy része a település külterületén található. Megépült a várost északról megkerülő elkerülőút, valamint az M5-ös autópályát a 4. sz. főúttal összekötő M0-ás körgyűrű, amellyel a település elérhetősége jelentősen javult, közlekedési-földrajzi helyzete felértékelődött.
A település 2001-ben kapott városi rangot. Ekkor elkezdődött a város jelenlegi arculatának kialakítása. Jelentős infrastrukturális fejlesztések történtek. Vecsés belterületén 6 városrész határozható meg. Halmy telep, Andrássy-telep, Felső-telep, Falu, Lakótelep, Katica lakópark. A városban működő óvodákat, iskolákat felújították és ez a folyamat jelenleg is tart. A városközpontban 2013-ban adták át a Bálint Ágnes Kulturális Központot, amelynek emeletén

kapott helyet a Róder Imre Városi Könyvtár. A fejlesztés egyik legfontosabb célja, hogy a városközpont, mint közösségi szintér szerepe megerősödjön, alkalmas legyen a lakosság szabadidő eltöltési igényeinek széleskörű, magas színvonalú kiszolgálására.
Vecsés, 2013-tól járási központ lett, ami jelentős látogató forgalmat vonz a városba. Települései: Ecser, Maglód, Üllő, Vecsés.
A város terület 36,2 km^2, lakóinak száma 20.463 fő, a lakások száma 8.184. A Vecsésiek többsége Budapestre jár dolgozni.
A Róder Imre Városi Könyvtár folyamatosan és eredményesen együttműködik a városban található intézményekkel és szervezetekkel, ami közös rendezvényekben, programokban, illetve segítség és információ nyújtásban nyilvánul meg.

3. A gyűjtemény kialakításánál figyelembe veendő tényezők:

A gyűjtemény kialakításának és fejlesztésének meghatározó forrása a város önkormányzata által a költségvetésben biztosított dokumentum-beszerzési keret. Ehhez járulnak az Emberi Erőforrások Minisztériuma által finanszírozott pályázati források, mely lehetőségeket a könyvtár igyekszik kihasználni.
A gyarapodás egyik formája a magánszemélyek, cégek adománya, felajánlása, amit a könyvtár elfogad azzal a kitétellel, hogy a gyűjtőkörébe illő, megfelelő állapotú dokumentumokat veszi nyilvántartásba.

- A költségvetés tervezésekor figyelembe kell venni azt, hogy a városi könyvtár nyilvános könyvtár, amelyben érvényesülnie kell az esélyegyenlőség elvének és az információhoz való korlátlan hozzáférés lehetőségének is.
- Tekintettel kell lenni az általános iskolások és a gimnazisták olvasási igényeire is. Számukra a kötelező irodalom és a tananyagot kiegészítő ismeretterjesztő irodalom beszerzése és közvetítése elsődleges. Lehetőségeinkhez mérten a gyűjtemény szervezés során tekintettel kell lenni Felsőfokú tanulmányokat folytató vecsési hallgatók igényeire is

4. Részletes gyűjtési utasítás.

4.1 A gyűjtés mélysége:

A Róder Imre Városi Könyvtár – feladataiból eredően – általános gyűjtőkörű nyilvános közkönyvtár. Dokumentumait ennek megfelelően válogatja a hazai és a határon túl megjelenő dokumentumokból

- Minden szakterületről gyűjtjük az alap- és középszintű könyveket, a magasabb szintű szakirodalmat erősen válogatva.
- Gyűjtjük a társadalomtudományi, természettudományi, alkalmazott tudományi és egyes tudományágakra vonatkozó átfogó tudományos műveket, ismeretterjesztő irodalmat, az értékes szépirodalmat, ifjúsági és gyermekkönyveket. Válogatva gyűjtjük a lektűr, sci-fi és krimi irodalmat.
- Helytörténeti, helyismereti jellegű dokumentumokat, a dokumentum fajtájára való tekintet nélkül, a teljesség igényével.
- Nem kerülhet az állományba pornográf, közízlést sértő, uszító, szélsőséges politikai nézeteket tartalmazó dokumentum.

- *4.2 Időhatárok:*

Az állománygyarapítás elsősorban az új megjelenésű dokumentumokra terjed ki. A helytörténet számára bármilyen kiadású dokumentum beszerezhető, ajándékként kiadástól függetlenül elfogadunk minden olyan művet, mely kultúrtörténeti értéket képvisel és lehet rá olvasói igény.

4.3 Nyelvi keretek:

Az állomány legnagyobb részét magyar nyelvű dokumentumok alkotják. Nyelvtanuláshoz biztosítunk szótárakat, nyelvkönyveket, kivéve munkatankönyvet, magánhasználatra szánt kiadványokat. Meglévő idegen-nyelvű állományrészeinket lehetőségeinkhez mérten bővítjük. Nemzetiségi könyvtári ellátást a 2003-ban megnyílt Vecsési Német Nemzetiségi Könyvtár biztosítja.

5. Kiadvány típusok:

Könyvtárunk gyűjtőkörébe az alábbi dokumentumféleségek tartoznak:
- könyv
- folyóirat, napi- és hetilapok
- hangos könyv
- térképek
- apró nyomtatványok, fényképek

6. Példányszám

Elsősorban a rendelkezésre álló anyagi források függvénye. Általában 1-2 kötet kerül beszerzésre címenként, kivétel a kötelező irodalom, nagy visszhangot kiváltó siker könyvek.

7. Külön gyűjtemények, elkülönített könyvtári egységek gyűjtőköri utasítása

7.1 Kölcsönzői állomány:

A könyvtárban található legnagyobb állományrész, amely a beiratkozott olvasók által kölcsönözhető, elvihető dokumentumokat tartalmazza. Elhelyezése szabadpolcon, történik, ill. az épületben található raktárból, melyből az igények azonnal teljesíthetőek. A kölcsönző térben kialakított gyermek, felnőtt és szakrészleg áll az olvasók rendelkezésére.

7.2 Periodika gyűjtemény:

A könyvtárba járó időszaki kiadványok gyűjteménye. A heti magazinok beszerzésénél figyelembe vesszük az olvasói igényeket és a folyóirat színvonalát. Havilapoknál törekszünk arra, hogy minden tudományterület legjellemzőbb kiadványa elérhető legyen olvasóink számára. A beszerzésnél a pénzügyi lehetőségek mellett a pályázati lehetőségeket is figyelembe kell venni. (NKA)
A periodikák selejtezése 1-5 éven belül történik, helytörténeti periodika nem selejtezhető. Apasztásnál tekintettel kell lenni, hogy az adott folyóirat online elérhető-e.

7.3 Audio- vizuális gyűjtemény:

A teljesség igényével gyűjtjük a településről szóló hozzáférhető helytörténeti kép és hanganyagokat. Audio tekintetében a magyar és az egyetemes a klasszikus zenei és filmalkotásokat. Különös tekintettel a kötelező irodalom mozgóképes feldolgozásaira.

7.4 Helytörténeti Gyűjtemény:

Célunk a helytörténeti anyagok megőrzése, a kutató munka támogatása. A teljesség igényével gyűjtünk minden helyi vonatkozású dokumentumot, képet, hanganyagot, a helyi szerzők műveit, helyi újságot. Helytörténeti anyag nem selejtezhető.

7.5 Gyermek részleg:

A gyermek részleg célja a 14 éven aluli olvasók kiszolgálása, könyvtárhasználati órák helyszíne, az olvasóvá nevelés színtere.
A gyermekkönyvtár állományának gyűjtésénél a gyerekek életkori sajátosságai mellett tekintettel kell lenni arra, hogy a beszerzett dokumentumok értéket hordozzanak. Válogatva gyűjtjük a magyar és nemzetközi gyerekirodalom mellett a bestsellereket, nem vásárolunk magánhasználatra szánt kiadványokat.

8. Apasztás:

Az állományalakítás fontos része az apasztás. Állományapasztásra a következő esetekben kerülhet sor:

- tervezetten: az állomány tartalmilag elavult részére vonatkozottan, illetve a hosszabb ideje nem kölcsönzött művek esetében
- szükség szerint: elveszett, megrongálódott, térített dokumentumok esetében
- egyéb ok: vis major, behajthatatlan, pénzben megtérített követelés.

Az apasztást rendszeresen, évenként el kell végezni, a selejtezési jegyzőkönyvek dokumentumtípusonként és az apasztás okainak megjelölésével készülnek.

9. Állomány ellenőrzés:

A könyvállomány, a dokumentumok leltározásánál a szakmai előírásoknak megfelelően kell eljárni. (3/1975.(VIII.17) KM-PM. rend.)

A törvényi előírások szerint, az állomány nagyságának megfelelő időközönként esetünkben 5 évente. Legalább minden második időszaki leltározáskor teljes körű állományellenőrzést kell végrehajtani. 7.§ (4). Az ellenőrzéshez ütemtervet kell készíteni. Az állomány ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell készíteni. A Róder Imre Városi Könyvtár nyilvántartásaihoz a SZIKLA könyvtári rendszert használja, a gyarapodás és apasztás az integrált rendszer megfelelő moduljain keresztül valósul meg.

Záró rendelkezések:

A gyűjtőköri szabályzat a Szervezeti és Működési Szabályzat részét képezi

Aktualizálva:

2026. 01. 06

Vadászi Mária

Könyvtárvezető